

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ และสร้างเกณฑ์ปกติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสหวิทยาเขตสาเกตุนคร จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนในสหวิทยาเขตสาเกตุนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวน 1,643 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 จาก 5 โรงเรียนในสหวิทยาเขตสาเกตุนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 360 คน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 9 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณกรณีที่ทราบ จำนวนประชากร ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551 : 50) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

- เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,643}{1 + [1,643(0.05)^2]}$$

$$n = 321.68$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน

2. ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ดซึ่งได้แบ่งเป็นสหวิทยาเขต 7 สหวิทยาเขต เป็นหน่วยสุ่ม คือ

1. สหวิทยาเขตสาเกตุนคร ประกอบด้วย 9 โรงเรียน
2. สหวิทยาเขตพระขุติยะวงษา ประกอบด้วย 10 โรงเรียน
3. สหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม ประกอบด้วย 8 โรงเรียน
4. สหวิทยาเขตทุ่งกลาทอง ประกอบด้วย 8 โรงเรียน
5. สหวิทยาเขตเมืองแสนสามารดิวิทย์ ประกอบด้วย 7 โรงเรียน
6. สหวิทยาเขตศิลาทอง ประกอบด้วย 9 โรงเรียน
7. สหวิทยาเขตพัฒนวิทย์ ประกอบด้วย 9 โรงเรียน

ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มมา 1 สหวิทยาเขต ได้ สหวิทยาเขตสาเกตุนคร ประกอบด้วย 9 โรงเรียน คือ โรงเรียนสตรีศึกษา โรงเรียนศรีสมเด็จ พิมพะพัฒนาวิทยา โรงเรียนสตรีศึกษา 2 โรงเรียนเมืองน้อยวิทยาคม โรงเรียนจักราชรัฐวิริยา ประชาสรรค์ โรงเรียนม่วงลาดวิทยาคาร โรงเรียนพลาญชัยพิทยาคม โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษก และ โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ด

ขั้นที่ 2 การแบ่งขนาดของโรงเรียนหรือสถานศึกษาตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2549 แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีผู้เรียน ตั้งแต่

2. โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 121-600 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสภวิทยาเขตสาเกตุนคร จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 6		
		ชาย	หญิง	รวม
1	สตรีศึกษา	74	685	759
2	พลาญชัยพิทยาคม	39	73	112
3	สตรีศึกษา 2	20	5	25
4	จตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก	133	221	354
5	เมืองน้อยพิทยาคม	5	8	13
6	ศรีสมเด็จพิมพ์พัฒนาวิทยา	119	85	204
7	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ด	40	54	94
8	ม่วงลาดวิทยาการ	12	30	42
9	จังหวัดอุดรวิริยาประชาสรรค์	30	30	60
จำนวนนักเรียน ม. 6		452	1,191	1,643

จากตารางข้างต้นพบว่า มีโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 ใช้โรงเรียนแต่ละขนาดเป็นหน่วยการสุ่ม ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) พบว่าได้โรงเรียนทั้งสิ้นจำนวน 5 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน
2. โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน

3. โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรงเรียน

4. โรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน โดยการคำนวณตามสัดส่วน แสดงดังตาราง

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและรายชื่อโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
ใหญ่พิเศษ	สตรีศึกษา	759	233
ใหญ่ กลาง	โรงเรียนศรีสมเด็จพิมพ์พัฒนาวิทยา	204	67
	โรงเรียนจังหวังรัฐวิริยาประชาสรรค์	60	32
	โรงเรียนม่วงลาดวิทยาจารย์	42	20
เล็ก	โรงเรียนสตรีศึกษา 2	25	8
รวม		1,090	360

กลุ่มโรงเรียนในสหวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 27 จังหวัดร้อยเอ็ด มา 1 สหวิทยาเขต

แบ่งขนาดโรงเรียนในสหวิทยาเขตเป็น 4 ระดับ คือ
ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก

ใช้โรงเรียนแต่ละขนาดเป็นหน่วยการสุ่มอย่างง่าย
(Simple Random Sampling)

กลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 13 แสดงขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เพื่อใช้วัดทักษะชีวิตของนักเรียน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

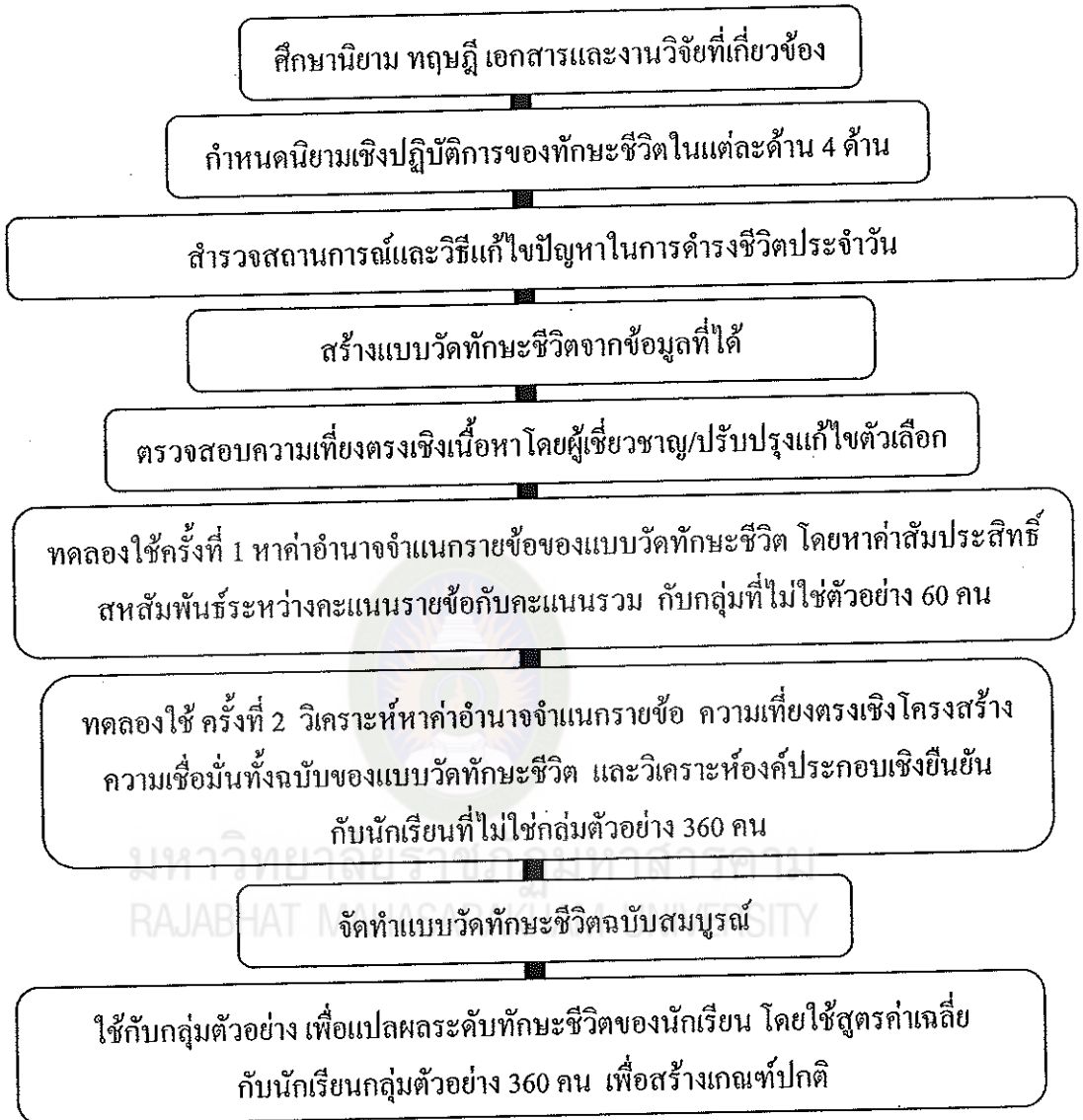
1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด
4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวัดทักษะชีวิต ตามขั้นตอนดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 14 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบวัดทักษะชีวิต

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดทักษะชีวิต

1. ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดทักษะชีวิต และศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือวัดทักษะชีวิต เพื่อกำหนดรูปแบบเครื่องมือวัดทักษะชีวิตและเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามวัดทักษะชีวิต
2. กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของทักษะชีวิต ในด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการกับ

อารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น จากข้อมูลที่ได้รวบรวมได้จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์และวิธีแก้ไขปัญหาจากการดำรงชีวิตประจำวัน

ด้าน	ตัวชี้วัด	จำนวนข้อ
1. ด้านการ ตระหนักรู้และ เห็นคุณค่าใน ตนเองและผู้อื่น	1) วิเคราะห์ความถนัดความสามารถของตนเองได้	2
	2) วิเคราะห์ลักษณะส่วนตน อุปนิสัย และค่านิยมของ ตนเองได้	2
	3) วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของตนเองได้	2
	4) กำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม	2
	5) ยอมรับความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึก และ พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ได้อย่างมีเหตุผล	2
	6) สะท้อนมุมมองที่ดีของตนเองและผู้อื่น ได้	2
	7) แสดงความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	2
	8) นำเสนอคุณลักษณะที่ดีมีคุณค่าของตนเองและผู้อื่น	2
	9) แสดงความรู้สึก ความภาคภูมิใจในความสามารถ ความดีของตนเองและผู้อื่น	2
	10) แสดงความสามารถและความดีงามที่ตนเองภาคภูมิใจ ให้ผู้อื่นรับรู้ได้	2
	11) กล้าแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก และการกระทำ ของตนเองด้วยความมั่นใจ	2
	12) ยอมรับในความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่ดีของ ผู้อื่น	2
	13) เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่นตามวิถี ประชาธิปไตย	2
	14) ปฏิบัติตามสิทธิของตนเอง	2
	15) กำหนดทิศทางและวางแผนการดำเนินชีวิตไปสู่ เป้าหมายหรือความสำเร็จที่ตนเองคาดหวังได้	2
	16) ปฏิบัติตามแผนการดำเนินชีวิตที่กำหนดไว้และ ปรับปรุงให้มีโอกาสประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย	2

ด้าน	ตัวชี้วัด	จำนวนข้อ
	ได้	2
	17) ปฏิบัติตนได้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม	2
	18) ร่วมป้องกันแก้ไขปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อส่วนรวม	2
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	1) วิเคราะห์ประโยชน์และคุณค่าของข้อมูลข่าวสาร เลือกใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างภูมิความรู้และการตัดสินใจเมื่อเผชิญสถานการณ์รอบตัว 2) ประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เผชิญด้วยข้อมูลและเหตุผลที่ถูกต้อง 3) ตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เผชิญด้วยทางเลือกที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น 4) แก้ปัญหาเมื่อเผชิญสถานการณ์วิกฤตอย่างไตร่ตรองอย่างเป็นระบบ 5) วิเคราะห์ผลกระทบและหาทางป้องกันหรือแก้ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ 6) วางตัวและกำหนดท่าทีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ 7) มีมุมมองด้านดีในบรรยากาศหรือสภาพการณ์ที่เป็นปัญหาได้ 8) มีความยืดหยุ่นทางความคิด 9) แสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ถูกต้องและเหมาะสม นำมาใช้ประโยชน์ 10) ประเมินและสรุปผลการกระทำ การตัดสินใจและการแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขันจากประสบการณ์ที่ดีของตนเองและผู้อื่น เป็นบทเรียนชีวิตของตนเอง	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด	1) สสำรวจและประเมินอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเองได้ 2) เลือกวิธีการจัดการหรือควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เหมาะสม 3) เลือกวิธีการจัดการความขัดแย้งต่าง ๆ ได้อย่าง	2 2

ด้าน	ตัวชี้วัด	จำนวนข้อ
	เหมาะสม	2
	4) ยุติความรุนแรงในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสันติวิธี	2
	5) มีวิธีการคลายความเครียดอย่างสร้างสรรค์	2
	6) มีวิธีการสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้อื่นได้ เหมาะสมกับเหตุการณ์	2
4. การสร้าง สัมพันธภาพที่ดี กับผู้อื่น	1) ยืนยันความต้องการของตนเองบนพื้นฐานของความ ถูกต้อง	2
	2) ปฏิเสธและต่อรองบนพื้นฐานของความถูกต้อง	2
	3) กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและที่เหมาะสม	2
	4) ทำงานร่วมกับผู้อื่นบนพื้นฐานของความเป็น ประชาธิปไตยได้อย่างราบรื่น	2
	5) อาสาช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวัง ผลตอบแทน	2
	6) มีวิธีการสื่อสารกับผู้อื่นทั้งด้านภาษาพูด ภาษากาย ด้วยความสุภาพและเป็นมิตร	2
	7) ปฏิบัติตนตามกฎกติกาของสังคมอย่างเต็มใจทุก สถานการณ์	2
	8) ให้คำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้องแก่ผู้อื่น	2
รวม		84

4. สร้างแบบวัดทักษะชีวิตจากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้มา โดยใช้แบบวัด ให้มีลักษณะของข้อคำถามและตัวเลือกที่มีความชัดเจนในการสื่อความหมาย กะทัดรัด และง่ายต่อความเข้าใจ โดยแบบวัดที่สร้างขึ้นในการวิจัย ประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาจากการดำรงชีวิตประจำวัน การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นรวมทั้งสิ้น 84 ข้อ จำแนกเป็นด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 36 ข้อ ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 20 ข้อ ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด 12 ข้อ และด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 16 ข้อ ลักษณะของแบบวัดเป็น

แบบกำหนดสถานการณ์ให้เลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกมุ่งวัดทักษะชีวิตในแต่ละด้านว่าอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ในการทำแบบวัดนักเรียนจะได้พิจารณาว่าเมื่อตนเองต้องเผชิญกับปัญหาในสถานการณ์จำลองที่กำหนดมาให้ นักเรียนจะเลือกปฏิบัติตนตามตัวเลือกใด ดังเช่น

1. หากมีนักเรียนต่างห้องซึ่งเป็นเพศตรงกันข้ามกับนักเรียนกำลังเดินเข้ามาเพื่อขอทำความรู้จักกับนักเรียน นักเรียนจะอย่างไร (การสื่อสารและการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น)

ก. เดินหนีไปจากบริเวณนั้น

ข. แกล้งทำเป็นไม่สนใจ โดยการคุยกับเพื่อน

ค. แสดงท่าทางไม่พอใจ หรือบอกว่าไม่ต้องการทำความรู้จักด้วย

ง. พุดคุย แนะนำตัวเองให้เขารู้จัก แสดงไมตรีพร้อมรับเขาเป็นเพื่อนใหม่

2. หากมีครูชาวต่างชาติเดินเข้ามาพุดคุยกับนักเรียน แต่นักเรียนฟังไม่เข้าใจ นักเรียนจะอย่างไร (การสื่อสารและการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น)

ก. เดินหนี

ข. ตั้งใจฟังและขอให้ครูพูดใหม่อีกครั้ง

ค. ยิ้มแต่ไม่สนทนาตอบโต้แต่อย่างใด

ง. เรียกเพื่อนให้มาฟังด้วย แล้วให้เพื่อนช่วยสนทนากับครู

3. ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อคณะ หรือมหาวิทยาลัยต่างๆ นักเรียนใช้ข้อมูลใดมาเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจ (การคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา)

ก. ตัวอย่างของรุ่นพี่ที่จบไปแล้ว

ข. ผลสำรวจค่าความนิยมในการเลือกคณะของคนในสังคม

ค. โฆษณาแนะนำมหาวิทยาลัยจากทางโทรทัศน์และ Internet

ง. ข่าวสารจากห้องแนะแนว และผลสอบคะแนนความถนัดและ

Pre- Admission

4. หากนักเรียนมีปัญหาเรื่องน้ำหนักส่วนเกิน จนทำให้ร่างกายขาดความคล่องแคล่วใส่เสื้อผ้าก็อึดอัดไม่สบายตัว และเพื่อนๆ ของนักเรียนเองก็ต่างพากันล้อเลียนนักเรียนว่าหมู้อ้วนนักเรียนจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร (การคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา)

ก. ปรึกษาแพทย์ เพื่อเข้าคอร์สลดน้ำหนัก

ข. เลือกทานอาหารไขมันต่ำ และหมั่นออกกำลังกาย

ค. พยายามไม่สนใจ โดยคิดว่าความสุขของตนเองคือการได้กินในสิ่งที่ชอบ

ง. ทานอาหารเสริมหรือยาลดความอ้วน ที่มี อ.ย. ควบคุม และวางขาย

ตามห้องตลาด

5. หากเพื่อนสนิทของนักเรียนเกิดหันไปให้ความสนิทสนมกับเพื่อนคนอื่นมากกว่านักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความน้อยใจกับพฤติกรรมของเพื่อน นักเรียนจะกระทำตนอย่างไรเมื่อต้องอยู่ในสภาวะอารมณ์นี้ (การปรับตัว)

- ก. คิดว่ากล่าวและไม่คุยกับเพื่อนอีกต่อไป
- ข. ไม่พูดคุยกับเพื่อน เพื่อให้เพื่อนรู้ว่าตนน้อยใจ
- ค. ทำตัวตามปกติ เก็บความน้อยใจไว้กับตนเองไม่ให้เพื่อนรู้
- ง. บอกกับเพื่อนให้รู้ว่าตนเองรู้สึกน้อยใจที่เพื่อนไปสนิทกับคนอื่น

มากกว่าตน

6. ถ้าในวันนี้ นักเรียนกำลังมีความเครียดเนื่องจากได้ทะเลาะกับเพื่อนสนิท นักเรียนจะทำอย่างไรหากมีงานที่ต้องทำให้เสร็จในขณะนั้นด้วย (การวางแผนและการจัดการ)

- ก. ทำสมาธิ ก่อนจะเริ่มทำงาน
- ข. ละทิ้งงานไว้ โดยไม่สนใจว่างานนั้นจะเสร็จหรือไม่
- ค. เปิดเพลงฟัง ขณะทำงานไปด้วย เพื่อให้ตนเองไม่ฟังชาน
- ง. พยายามทำงานให้เสร็จแม้จะเครียด แล้วค่อยตรวจทานงานที่หลังอีกครั้ง

แบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นนี้มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละตัวเลือกจากการ พิจารณาพฤติกรรมของตัวเลือกว่ามีลักษณะเป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิตใน ด้านที่ต้องการวัดมากน้อยเพียงใด ดังนี้

ให้ 4 คะแนน เมื่อตัวเลือกแสดงถึงพฤติกรรมที่เป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิต และแสดงถึงการมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดีมาก

ให้ 3 คะแนน เมื่อตัวเลือกแสดงถึงพฤติกรรมที่เป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิต และแสดงถึงการมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับดี

ให้ 2 คะแนน เมื่อตัวเลือกแสดงถึงพฤติกรรมที่เป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิต และแสดงถึงการมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับพอใช้

ให้ 1 คะแนน เมื่อตัวเลือกแสดงถึงพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามนิยามของทักษะชีวิตและแสดงถึงการมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับปรับปรุง

5. นำแบบวัดทักษะชีวิตที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาจำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาหรือการแนะแนว จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาเกี่ยวกับเกี่ยวกับนิยามศัพท์ การใช้ภาษา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม

ศัพท์ของทักษะในแต่ละด้านเป็นรายชื่อ และความสอดคล้องของเกณฑ์การให้คะแนนกับตัวเลือก ปรับปรุงและแก้ไขข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.1 อาจารย์ ดร. ปิยธิดา ปัญญา วุฒิการศึกษา กศ.ค. การวิจัยและประเมินผล การศึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

5.2 อาจารย์อาทิตย์ ออาจหาญ วุฒิการศึกษา กศ.ม. การวิจัยการศึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

5.3 อาจารย์จันทร์เพ็ญ ภูโสภาก วุฒิการศึกษา กศ.ม. จิตวิทยาการให้คำปรึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาและแนะแนว มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา

5.4 นายสมลี วงศ์อินดา วุฒิการศึกษา กศ.ม.จิตวิทยา ตำแหน่ง ครูชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก

5.5 นายวุฒิพงษ์ ลำพวย วุฒิการศึกษา กศ.ม.จิตวิทยา ตำแหน่งครูชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก

จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) และคัดเลือกเฉพาะข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีค่า อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.0 โดยกำหนดคะแนนจากการพิจารณาดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 221)

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามของทักษะชีวิตที่กำหนดไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามของทักษะชีวิตที่กำหนดไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยามของทักษะชีวิตที่กำหนดไว้

6. ปรับปรุงข้อความตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำน้ำหนักของทักษะชีวิตที่ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ได้ลงค่าน้ำหนักไว้มาคำนวณและแปลงเป็นจำนวนข้อของทักษะชีวิต

7. นำแบบวัดทักษะชีวิตให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

8. นำแบบวัดทักษะชีวิต ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) ครั้งที่ 1 กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสหวิทยาเขตสาเกตุนคร จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 60 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

9. คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดทักษะชีวิต โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายชื่อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 255) แล้วคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้

10. นำแบบวัดทักษะชีวิต ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสหวิทยาเขตสาทรนคร จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อความที่เที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ความเชื่อมั่น วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป M-plus เพื่อหาคุณภาพทั้งฉบับของแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คัดเลือกข้อที่มีค่าเข้าเกณฑ์ไว้ นำไปใช้ในการทดสอบแบบวัดทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อไป

11. หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัด โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach) (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 225-226) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

12. จัดพิมพ์แบบวัดทักษะชีวิตฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

13. นำแบบวัดทักษะชีวิต ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสหวิทยาเขตสาทรนคร จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 360 คน เพื่อหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสหวิทยาเขตสาทรนคร จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยค้นคว้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนต่อไปนี้

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และทำการนัดหมายวันและเวลาในการ

3. เตรียมการดำเนินการสอบ โดย จัดเตรียมแบบวัดทักษะชีวิต รวมทั้งคำแนะนำในการทำแบบวัดทักษะชีวิต ใ้หน้าแรกของแบบวัด พร้อมนับบรรจุชุดของแบบวัดใส่ซองตามจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียน

4. ดำเนินการสอบโดยนำแบบวัดซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
 - 1.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 - 1.2 หาค่าอำนาจจำแนกด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อ กับคะแนนรวมทั้งหมดลบคะแนนข้อนั้นแล้ว
 - 1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค
 - 1.4 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ
2. หาเกณฑ์ปกติ (Norms) ในรูปคะแนนที่ปกติ (T_c) ที่เป็นสมการเส้นตรงได้ดังนี้ (เสริม ทศศรี. 2554 : 118-120)

$$T_c = a + bX$$

- ตั้งแต่ T70 ขึ้นไป แปลว่า มีทักษะชีวิตดีมาก
 ตั้งแต่ T45 – T69 แปลว่า มีทักษะชีวิตดี
 ตั้งแต่ T25 – T44 แปลว่า มีทักษะชีวิตพอใช้
 ต่ำกว่า T25 ลงมา แปลว่า มีทักษะชีวิตควรปรับปรุง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

- 1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับทักษะชีวิตตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนดไว้ โดยคัดแปลงจากสูตรของสมนึก ภักฤษชณี (2546 : 117) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

การกำหนดคะแนนของผู้เชี่ยวชาญอาจจะเป็น +1 หรือ 0 หรือ -1 ดังนี้

+1 แทน เมื่อแน่ใจว่าแบบวัดมีความสอดคล้องกับนิยามทักษะชีวิต

0 แทน เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบวัดมีความสอดคล้องกับนิยามทักษะชีวิต

-1 แทน เมื่อแน่ใจว่าแบบวัดมีความสอดคล้องกับนิยามทักษะชีวิต

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

1.2 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2.1 การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 n แทน จำนวนคนทั้งหมด

1.2.2 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีการดังนี้

การหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2549 : 254)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ
 N แทน จำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบ
 X แทน คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ
 Y แทน คะแนนรวม

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204) โดยใช้สูตร

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_{items}^2}{S_{Total}^2} \right\}$$

เมื่อ α_k แทน ความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะชีวิต
 $\sum S_{items}^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_{Total}^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในแบบวัดทักษะชีวิตทั้งฉบับ
 k แทน จำนวนข้อในแบบวัดทักษะชีวิต

2.3 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป M-plus

3. หาเกณฑ์ปกติ (Norms) ในรูปคะแนนที่ปกติ (T_c) ที่เป็นสมการเส้นตรงได้ดังนี้ (เสริม ทิศศรี. 2554 : 118-120.)

$$T_c = a + bX$$

เมื่อ $b = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{N\sum X^2 - (\sum X)^2}$

และ $a = \bar{Y} - b\bar{X}$

- T_c แทน คะแนน T ปกติ ที่คำนวณจากสมการเส้นตรงอยู่ในรูปฟังก์ชันของคะแนนสอบ
- a แทน Y-intercept (ตำแหน่งที่เส้นตรงตัดแกน Y)
- b แทน ความชันของเส้นตรง
(ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรือการพยากรณ์)
- X แทน คะแนนสอบ
- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ
- Y แทน คะแนน T ปกติ
- \bar{Y} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน T ปกติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY